

N. Gurzel

THE GRAVEYARD OF UNWRITTEN BOOKS. SHORT STORY /

Translated from the Turkish and Introductory Article by H. Rog

G. Rog

PhD (Philology)

A. Yu. Krymskyi Institute of Oriental Studies, NAS of Ukraine

4, Hrushevskoho Str., Kyiv, 01001, Ukraine

hannavrog@gmail.com

The translation of the short story “The Graveyard of Unwritten Books” written by the famous prose writer, essayist, and literary critic Nedima Gursel from the collection “Sorguda”, published in 1988, was made as an attempt to present to the Ukrainian audience the literature of the modern Turkish writer whose works are translated into more than 30 languages and occupy a prominent place in the Turkish literature. “The Graveyard of Unwritten Books” is devoted to the reflections on the art of narration and the controversial issues of self-censorship.

Key words: contemporary modern literature, Nedim Gursel, translation, self-censorship, narrative, narrative reality

Н. Гюрсель

КРИНИЦЯ-В'ЯЗНИЦЯ – ЦВИНТАР НЕНАПИСАНИХ КНИЖОК. ОПОВІДАННЯ /

Переклад з турецької та вступна стаття Г. В. Рог

Творчий доробок Недіма Гюрселя – письменника, що мешкає у Франції, однак продовжує писати турецькою мовою, – є наразі невідомим для широкого кола українських читачів через відсутність перекладів його творів українською мовою. Недім Гюрсель, – прозаїк, есеїст, літературознавець, – народився в 1951 році в м. Газіантепі. На часи юності письменника, коли відбувалося особистісне становлення, випали буремні часи військового перевороту. 12 березня 1971 р. військові звинуватили уряд у нездатності контролювати стан у країні та здійснили державний переворот. Розпочалися масові арешти та переслідування інтелігенції. На той час Недім Гюрсель щойно закінчив елітний Галатасарайський ліцей, де, окрім комплексної базової освіти, досконало опанував французьку мову. Він відмовився від урядової стипендії на навчання у Франції та вступив до Стамбульського університету на відділення французької філології.

Після публікації його статей політичного характеру розпочалися переслідування, письменнику загрожували арешт та ув'язнення до семи років. Відтак було ухвалено рішення переїхати до Франції. У 1979 році Н. Гюрсель закінчив навчання в Університеті Сорбонна на відділенні сучасної французької літератури і захистив дисертацію, присвячену порівняльному аналізу творчості Назима Хікмета та Луї Арагона.

Наразі Недім працює в Національному центрі наукових досліджень Франції (CNRS) та викладає курс турецької літератури у Вищій школі східних мов (INALCO) у Парижі, є членом Співки письменників Франції, пен-клубу.

Недім Гюрсель рано здобув визнання. Його перша книжка – збірка оповідань “Нескінченне літо” про події 1971 року – була відзначена почесною літературною

премією Турецького лінгвістичного товариства в 1976 році. Далі були нові нагороди за активну громадянську позицію та значний внесок у розвиток сучасної літератури: Премія миру Абді Іпекчі (1986), Незалежна премія пен-клубу Франції (1986), престижна Літературна премія ім. Халдуна Танера (1987), премія за найкраще оповідання на Міжнародному літературному конкурсі під егідою Radio France (1992), орден мистецтв та літератури уряду Франції (2004), премія турецьких видавців за внесок у розвиток свободи слова (2009), нагорода в номінації за найкращий роман від Фонду Балканіка (2012).

Недім Гюрсель експериментує в різних жанрах – есеїстиці, новелістиці, жанрі травелогу, публіцистиці, – серед найпопулярніших його романів є історичний роман “Завойовник” (Bogazkesen Fatih’in Romanı, 1996), “Доньки Аллаха” (Allah’ın Kızları, 2008), “Капітанський син” (Yüzbaşının Oğlu, 2014). На окрему увагу заслуговують наукові розвідки Недіма Гюрселя, присвячені питанням турецької літератури: “Назим Хікмет: письменник зі світовим ім’ям” (1992), “Література опору” (1997), “Яшар Кемаль – романіст перехідного періоду” (2000). Прозові твори Недіма Гюрселя виходять друком у видавництві “Доган кітаплари”, романи письменника перекладені 30 мовами світу і мають широку читацьку аудиторію.

Пропоноване до уваги читачів оповідання “Криниця-в’язниця – цвинтар ненаписаних книжок”, попри те що вийшло друком понад двадцять років тому, не втрачає своєї актуальності і нині. Оповідання присвячене проблемам творчості, інтерпретації тексту як семіотичного простору та питанню автоцензури.

* * *

Зізнаюся, що до переїзду на вулицю Інжирну в Парижі писати для мене означало жити, тобто мати особливу форму життя. Направду й зараз я пишу, щоб жити. Однак після переїзду на цю вулицю, що ніби втиснулась поміж двох шерех історичних будівель, наратування як письменницька діяльність (яка потребує абсолютного занурення у світ і єднання з людьми довкола нас та максимального відстеження ритмів природи й суспільства, тобто реагування на блакить моря, гамір вулиць і міст, дітей і дерев, спів пташок і землі, зміну ночей і днів) набуло для мене нового змісту. Наратування перетворилося для мене на абсолютну самотність, що дедалі більше поглинає мене. Мої взаємини зі словами теж стали іншими. У своєму виборі та ставленні до них я вже не можу бути незалежним, зникло й радісне почуття самоствердження.

Більше я не почувуюсь вільним настільки, як раніше, у своєму ставленні до слів. Мені бракує легкості віддатися словам, які кружляють у голові, як ті нічні метелики, що увірвалися крізь відчинене вікно на світ лампи та завихорили у своєму таночку. Замість того щоб насолоджуватися шелестом від тріпотіння їхніх крил та красою різнобарв’я їхніх візерунків, я поводжусь підступно та хижо, як мисливець, що полює жертву. Не хочу думати, що зміна мого ставлення до мистецтва наратування певним чином, точніше опосередковано, пов’язана з місцем розташування мого нового помешкання. Зізнаюся, що я так не думав, допоки не почав цікавитися походженням назви нової вулиці. У цьому помешканні, як і в попередніх типових будинках Парижа, сидячи за столом і зігнувшись над чистими аркушами, я блукав поглядом, озираючи похмурий небосхил міста, закіптявілі стіни сусідніх будинків чи антену на даху, що височіла немов опудало на городі. Тобто з будь-якого свого помешкання я завжди спостерігав практично один і той же пейзаж, лише з тією відмінністю, що цього разу я оселився на горішньому поверсі і тому мав можливість бачити край даху та кремезні обриси Готелю де Санс, це вирізнялося зі звичного мого облаштування. Я не міг відірвати свого погляду від химерної споруди та високих стін, за якими ховалось утаємничене подвір’я. Щойно я сідав за робочий стіл писати, як всі слова збиралися до купи на білій поверхні аркуша та линули прямисінько до

подвір'я Готелю де Санс, що так відрізнявся своїми прикметними архітектурними особливостями – підвісними мостами, казковими вежами, різьбленням – від звичних у цій частині старого міста готелів “Hôtel de Particulier” та так нагадував маєтокшато. Що не зроблю – все дарма. Слова більше не слухалися мене, і я вже не міг їх упорядкувати як раніше. Навіть коли мені вдавалося вже в повітрі вхопити бодай одне слово та прикути його на папері, інші – чимдуж виривалися з тенет аркуша та линули в безмежність. Чи можливо таке, адже раніше між нами панувала абсолютна домовленість. Їхня підпорядкованість та прив'язаність актуалізувалися лише завдяки моїй письменницькій незалежності. Ще донедавна мені вдавалося притримувати слова у своєму тексті, відповідно до синтаксичних правил я змушував їх вишиковуватися як того хотів, дотримуватися певної форми. Направду, я навчав слова, вишколював їх. І навіть коли порушував усі синтаксичні правила та стереотипи, слова не суперечили мені і вишиковувалися відповідно до моєї забаганки. Справді, слова були приручені та дисципліновані. Та й з літерами було все просто. А зараз я шаленію від того, як літери плигають з місця на місце, позбавляючи мене можливості вибудовувати бажані смисли та ідеї. Коли я намагаюся писати, слова тікають від мене геть, прагнучи врятуватися від мого тиску. Зараз вони вдаються до акту помсти і від мого щораз більшого тиску поводяться свавільно, кидаючи мені виклик. Наша домовленість, залежність, що вибудовувалася за принципом “господар – раб”, зараз набуває ознак дивакуватих перегонів. Врешті із шанованого читачами письменника я перетворився на звичайнісінького учасника гри в піжмурки. Уявити собі не міг, що, коли писатиму заголовок цього оповідання, літера “z” підступно залишить своє усталене місце на початку відповідного слова та вишикується на диво всім на початку іншого слова перед літерою “i”. Важко повірити, однак трапилося саме так. І запланований зворот “Криниця-смоківниця” (тур. *Incirli Kuyu*) перетворився на “Криницю-в'язницю” (тур. *Zincirli Kuyu*). Більше того, інші літери відразу потягнулися за повсталою і зовсім перестали слухатися. Відтак я був вимушений змінювати своє оповідання відповідно до забаганок емансипованих літер. Але й тут раду було дати важко. Цього разу літери поводитися абсолютно незалежно в реченні. Тут, у новому помешканні на вулиці Інжирній, вперше за весь час письменництва я не зміг впоратися зі словами. Попри всілякі намагання, слова виходили з-під мого контролю і, як бульбашки, що з дна підіймаються на поверхню води, з аркуша паперу завзято летіли вгору до Готелю де Санс. Мені здалося, що цю втечу слів можна було пояснити змістом назви самого готелю, яку турецькою ми перекладаємо як “Готель сенсу (речей)”. Так чи інакше, зміст назви міг привабити мої слова на папері. І звідки я міг знати, що на подвір'ї Готелю де Санс, до якого так і линули виплекані з глибини серця слова, є спустіла криниця. Для мене сам готель був теж особливим, мабуть, через спустілі коридори, у яких зберігся дух середньовіччя, і саме тому сипало мурахами по шкірі, чи тому, що побудований він був на замовлення архієпископа Трістана де Салазара архієпархії Санса, відповідно й дістав однойменну назву. Того дня я до пізнього вечора працював у книгосховищі. Готель де Санс, у якому із XVI століття жили французькі аристократи, певний час використовувався як книгосховище. Подумати тільки, цей маєток, у стінах якого замуровано безліч таємниць, історій пристрасного кохання чи жорстоких злочинів, вже довгий час править прихистком для книжок. І справді, просторі кімнати маєтку, де колись вогнями грало полум'я каміна, безтурботно танцювали запрошені на бал аристократи, зараз зберігали тисячі книг та рукописів, а з відвідувачів можна було нарахувати декілька ось таких, як і я, схиблених на книжках чоловіків чи жінок, які через своє захоплення повністю занурювалися у світ книжок і зовсім не помічали, що на вулиці ранок вже давно змінився пізнім вечором.

Ось і я того дня працював в цьому книгосховищі і зовсім не помітив, що вечір спустився на покрівлі будинків Парижа. Я здригнувся від раптового доторку до

плеча. Це був працівник книгосховища. Він повідомив мене, що години роботи книгосховища вже давно спливли, та з огляду на мою зацікавленість книжкою вирішив ще годину мене не турбувати. Однак вже час минув і він мусив зараз зачиняти приміщення книгосховища. А далі додав, що дозволить взяти мені книжку додому, якщо в тому є необхідність. Я щиро подякував за розуміння і з книгою в руках вийшов з приміщення. А коли спускався сходами, він окликнув мене:

– Напевно, двері вже зачинили, тому можна буде вийти через інший вихід, пройшовши через подвір'я маєтку!

Наскільки мені було відомо, іншого виходу, окрім того, що розташовувався під колись підвісним мостиком, у Готелі де Санс не було. Та я не хотів зайвий раз турбувати наглядача своїми розпитуваннями і за його вказівкою попрямував до подвір'я. Я швидко спустився сходами та вийшов на подвір'я. Вже був глибокий вечір, темрява огорнула все довкола. На подвір'я через вікно центрального салону падало жовте світло від ламп. Коли я підійшов до смуги світла і підняв очі догори, то побачив, що наглядач книгосховища, спостерігає за мною. Ми обмінялися поглядами, і щойно я наважився запитати, де мені знайти вихід, як раптом світло погасло. Я опинився в повній темряві. Світло від вуличних ліхтарів через високі мури Готелю де Санс не потрапляло до подвір'я. Вирішив повернутися до книгосховища і спробувати віднайти наглядача, щоб вийти разом. Щойно я повернувся, як відразу наштовхнувся на нього. Наглядач увімкнув ліхтар та направив світло у найвіддаленіший кут подвір'я.

– Ось тут треба пройти, через вихід, що на дні криниці-смоківниці.

Насправді я не бачив ні криниці, ні смоківниці. Світло від ліхтаря впало на товсті кам'яні стіни і сповзло на бетонну підлогу. Наглядач побачив моє збентеження:

– Я розумію ваше здивування, шановний, – продовжив він, – відразу бачу, що ви не знаєте історії, яку таїть цей маєток, хоч і приходите до нас досить часто.

– Цілком правильно, ще донедавна я не знав. Та завдяки книжці, яку ви мені сьогодні дали, я дізнався, що збудований маєток був за наказом архієпископа Салазара архієпархії Санс.

– Я мовлю про історію, шановний добродію, про давню історію цієї споруди. Коли глянути на вашу адресу, що вказана на формулярі, ви мешкаєте на вулиці Інжирній.

– Так, вулиця Інжирна, будинок 4.

– Можна сказати, що розуміння історії у вас обмежене лиш декількома століттями. Невже ви не цікавилися походженням назви вашої вулиці?

Зізнаюсь, у мене не було часу на теревені з наглядачем. Найбільше, чого я хотів, це якнайшвидше вибратися з цього маєтку та потрапити додому. Однак, щоб не відповідати грубощами на запропоновану допомогу, я все ж таки вирішив відповісти наглядачеві:

– Якби не цікавився, то чи став би приходити сюди до вас та брати саме цю книгу. Та, на превеликий жаль, у книжці я не знайшов інформації щодо давньої історії вулиці Інжирної, виклад починається лише з XVI століття. А вулиця, скоріш за все, закладалася саме в часи будівництва готелю.

– Якщо поглянути на відомості, які маємо, – так. Але ми знаємо, що задовго до побудови готелю, ще коли тут був лише невеличкий квартал, а населення Парижа становило лише 20 тисяч і територія міста обмежувалася Лютецією та островом Сіте, вже тоді на цьому місці росло дерево інжиру, про це я знаю достеменно. Пізніше під деревом зробили криницю. Щоб можна було сісти в тіні розлогого дерева та відпочити у прохолоді. А якщо бути точним, то раніше в цьому місці був сад. А щоб поливати дерева, було облаштовано й криницю. Та криниця збереглася й сьогодні, а інжирне дерево давно всохло. Коли будувався маєток, то саме водою з криниці розмішувався будівельний матеріал. А королева Марго наказувала вбивати своїх коханців після ночі любові та викидати тіла в цю криницю.

Всі ці оповіді почали мене дратувати, мені байдуже було до історії Інжирної вулиці.

– Я перепрошую, однак зараз я поспішаю. Поговорімо про це іншим разом. Завтра я знову прийду. А зараз головне – вибратися звідси.

– Я розумію ваше занепокоєння. Однак раджу вам прислухатися і до моїх коментарів. А наш вихід звідси значною мірою залежить від криниці-смоківниці.

– Я не зовсім розумію, що ви маєте на увазі. Чи не сказали ви щойно, що ми вийдемо через додатковий вихід.

– Так, але для того, щоб потрапити туди, нам спершу потрібно спуститися до криниці. Адже вихід, про який я казав, розміщений на внутрішньому подвір'ї.

– Як таке можливо? – запитав я з неприхованою серйозністю. – Стривайте, я мешкаю тут поруч, і з мого вікна як на долоні видно весь готель... з подвір'ям, я б обов'язково помітив і внутрішнє подвір'я, якби таке було.

– Я знаю, що ви часто пишете вночі при світлі нічної лампи та час від часу піднімаєте голову, щоб поглянути на подвір'я готелю. Я постійно стежу за вами, відколи ви переїхали на цю вулицю. Звісно, дивлячись згори, хіба можна все побачити та осягнути.

– Це неможливо, я переглянув усю проектну документацію, про внутрішнє подвір'я й згадки не було. Мабуть, ви щось вигадуєте.

Він не відповів на мої слова. На його обличчі з'явилася іронічна посмішка. Направду, терпець мені урвався.

– Прошу, давайте вийдемо звідси якнайшвидше.

– Якнайшвидше не вийде.

– Чому?

– Спочатку нам потрібно спуститися до криниці.

Після цих слів він закрокував уперед, повідомивши про те, що я мушу рухатися за ним. Перед нами відкрився отвір, у який людина могла б потрапити лише з певними зусиллями. Наглядач пройшов першим і, освітлюючи мені шлях ліхтарем, вказав, куди йти. Коли я протиснувся через отвір, то опинився у вузькому темному тунелі. Довелося зігнути й таким чином протискуватися вперед, через деякий час ми вийшли на внутрішнє подвір'я. Посеред подвір'я, оточеного стінами, як я собі уявляв, була криниця. Ми наблизилися до криниці. Наглядач почав спускатися канатною драбиною вниз. Я поквапився за ним. Прикметно, що я жодної секунди не вагався і не відчував бодай остраху чи хвилювання. Все здавалось досить природним. Все, що відбувалося зі мною того дня, видавалось цілком звичним: і моє захоплене читання книжки про вулицю Інжирну, за котрим я й не помітив, як сплив час, і моя розмова з наглядачем та, врешті, наше спільне сходження до криниці, а далі по канатній драбині на дно. Мені здалося, що кожного дня, щоб сісти писати, я мушу подолати цей звичний шлях. Ніщо не викликало подиву. Абсолютно спокійно я сприймав усе, що відбувалося. У мене не викликали сумніву ні ерудованість наглядача, ні жуки, що розбігалися на всі боки від світла ліхтаря, ні павутиння, що нанизувалося на плечі, чим далі ми спускалися униз. Нарешті ми дісталися дна. Перед нами відкрився прохід до іншого, вже просторого коридору з високою стелею. Деякий час ми крокували цим коридором з вологою стелею. Раптом до вуха почали долимати віддалені звуки залізних ланцюгів. Чим далі ми крокували, тим виразніше чулося бряцання ланцюгів. Зупинилися ми перед залізними дверима. Наглядач постукав. З гучним скреготом двері повільно відчинилися, і ми увійшли до просторого приміщення підвалу, яскраво освітлюваного прожекторами. Коли очі звикли до освітлення прожектора, я помітив, що по центру приміщення було звалено гори книг. Вдягнені у відповідний одяг чоловіки набирали з гори купи книжок та розкладали їх по металевих полицках, а коли заповнювали їх, то забивали металевими ланцюгами. Наглядач озвався до мене:

– Ось ми й пришли до криниці-в'язниці залізних ланцюгів. Захуйте книжку, яку ви взяли почитати з бібліотеки. Якщо хтось побачить – конфіскує до металевої полиці та заб'є залізними ланцюгами.

Книжку весь цей час я тримав у руках, та після таких слів відразу сховав до кишені. Далі ми попростували вздовж полицок. На нас ніхто не зважав. Всі були поглинуті роботою, розміщали книжки, що скидалися згори, та заковували їх у залізні ланцюги.

– Це книжки, заборонені урядом. Не звертайте увагу на їхню кількість. Якщо порахувати разом, то їх не більше ста. Однак коли накладають заборону на книжку, то знімають весь наклад. Ось і кількість набігає. Всі заборонені книжки направляють сюди й заковують залізними ланцюгами.

Час від часу і мене викликають, щоб я допоміг упорядкувати списки заборонених книжок.

Службовець книгосховища, виявляється, вів подвійну гру. Вдень він працював наглядачем, надзвичайно ерудованим та уважним, а вночі – книжковим катом, ще й переліки забороненої літератури готував.

– А докорів сумління не відчуваєте, подумати тільки – таке коїти! – вигукнув я, не стримуючи свого обурення.

– Не варто так перейматися і гніватися, – відповів він іронічно, – я ж обожаю книжки. І покарати я можу, і приголубити. Книжки мені як діти.

– Ви говорите як про виховання. Який сенс виховувати книжки!

– А чом би й ні. Книги як люди – народжуються, зростають, а далі й шлях обирають собі – хибний чи правильний, а потім – помирають! Як тіла, що розкладаються в землі, їхні сторінки розсипаються на частинки й зникають.

– Ні, книжки не вмирають! Люди вмирають, а книжки – ні.

– А деякі помирають ще до народження! Як ось ваші.

– Мої?

– Так, декотрі з ваших книжок, ті, що заковані в залізні ланцюги, помирають ще до народження. А ви про це навіть не знаєте.

Від цих слів мене накрило оціпенінням. Заборону на мої книжки рішенням суду було зовсім недавно скасовано. Що мав на увазі клятий наглядач, коли говорив мені все. Наглядач побачив, що я витріщився на нього з неприхованим здивуванням, і наказав одному з робітників в уніформі показати книжки, які ніс до полиці. Той рішуче й заповзято, ніби виконує найважливіший наказ, поклав книжки на підлогу та статично відійшов. Наглядач взяв книгу та простягнув мені.

– Ось остання ваша книга!

Щойно я побачив назву книги – у грудях защеміло серце. Це була назва оповідання, яке вже роками я виношував у голові і все хотів знайти час, щоб виписати його і ще декілька суміжних, що мали б оформитися в окреме видання. Важливе для мене видання. Я почав гортати сторінки і збагнув, що це оповідання, які я складав та намагався писати на вулиці Інжирній. Мене огорнув жах. А наглядач мовив:

– До проголошення надзвичайного стану в країні це місце правило цвинтарем для написаних книжок. А зараз ми додали сюди й книжки ненаписані. А ваші книжки є в кожній з цих категорій. Коли заборону на ваші книжки було знято рішенням суду, а, звісно таке рішення приймали судді незаангажовані, у вас почала зростати кількість ненаписаних книжок. Тобто тепер ви самі виступаєте цензором, самі накладаєте заборону. Я ж просто виконую свій обов'язок. А загалом я люблю письменників. Якщо ви бажаєте продовжити писати, моя вам порада: переїздіть звідси. А слова, котрим важко дати раду, облиште, відпустіть їх. Коли ви оберете собі іншу адресу для помешкання, подалі звідси, ці слова й самі вас знайдуть і прилетять на світло вашої лампи.

Я відчув нестерпне бажання переїхати звідси, і зробити це якомога скоріш. Виходить, що цей неприємний чоловік, працівник книгосховища, насправді звичайний наглядчак на цвинтарі книг. Ні, він навіть не наглядчак, він звичайний могильник. Я не дозволив йому провести мене до виходу. Відсторонився від нього та пішов геть. Почав бігти, наздоганяючи свої слова, що колись летіли до подвір'я Готелю де Санс. Щойно залізні двері зачинилися зі скрипом за моєю спиною, я вирішив назвати своє останнє оповідання “Криниця-смоківниця” та описати, як “криниця-смоківниця” перетворилася на “криницю-в'язницю” із залізними ланцюгами. Я не переставав бігти, а відлуння грюкоту залізних ланцюгів продовжувало лунати у вухах, і складалося враження, що за спиною обвалюються темний вологий тунель, металеві полиці, завантажені книжками, саме книгозвалище і все довкола.

1987

*Н. Гюрсель***Криниця-в'язниця – цвинтар ненаписаних книжок. Оповідання /**

Переклад з турецької та вступна стаття Г. В. Рог

До уваги пропонується переклад оповідання “Криниця-в'язниця – цвинтар ненаписаних книжок” відомого турецького прозаїка, есеїста, літературознавця Недіма Гюрселя зі збірки “На допиті”, що вийшла друком у 1988 р. Переклад оповідання, присвяченого роздумам про мистецтво створення оповідної реальності, нарративу та суперечливому питанню вираження автоцензури, на українську мову здійснюється вперше і дає можливість українському читачеві почати знайомство з творчим доробком сучасного турецького письменника, твори якого перекладені більш ніж 30 мовами світу і займають чільне місце в турецькій літературі.

Ключові слова: сучасна турецька проза, Недім Гюрсель, переклад, автоцензура, нарратив, оповідна реальність

*Н. Гюрсель***Склеп ненаписаних книг. Рассказ /**

Перевод с турецкого и вступительная статья Г. В. Рог

Вниманию предлагается перевод рассказа “Склеп ненаписанных книг” известного турецкого писателя, эссеиста и литературоведа Недима Гюрселя из сборника “На допросе”, вышедшего в 1988 году. Перевод рассказа, посвященного размышлениям об искусстве писательства и противоречивому вопросу выражения автоцензуры, на украинский язык осуществлено впервые, что предоставляет возможность украинскому читателю начать знакомство с творчеством известного современного писателя, произведения которого переведены более чем на 30 языков мира и занимают важное место в турецкой литературе.

Ключевые слова: современная турецкая проза, Недим Гюрсель, перевод, автоцензура, нарратив, нарративная реальность

Переклад надійшов до редакції 10.07.2018